

vaje takto oprávnění, jemu jakožto vlastníku příslušejícího, jest právě tak věci řádných soudů, jako řešení otázky, zda žalovaný, uchopiv se výlučné moci nad částí uličního pozemku s vůlí, vykonávati moc tu pro sebe, vešel tím v držbu této části uličního pozemku a zda držba ta vedla k vydržení soukromého vlastnictví. Jest tudíž patrné, že čeliti těmto námitkám bylo lze jen pořadem práva. Jen pro případ, že námitky ty byly by uznány bezdůvodnými, přicházela by v úvahu námitka třetí. S tou však soudové obíratí by se nesměli, ježto při ní jde o poměr mezi žalující obcí jakožto úřadem stavebním a žalovaným jakožto osobou, nařizovací moci tohoto úřadu podrobenou, tudíž o poměr veřejnoprávní. Výsledek byl by pak ten, že by soud žalobě vyhověl, ježto žalovanému ze soukromoprávního důvodu nepřísluší, by na uličním pozemku stavební hmoty ukládal, a věci stran bylo by pak, by správním řízením vypořádaly zbývající otázku, zda žalovaný jako stavebník k ukládání staviva jest oprávněn.

Čís. 680.

Z toho, že peněžní ústav není povinen, by zkoumal oprávněnost předložitele vkladní knížky, neplyne, že nebyl by k tomu oprávněn.

(Rozh. ze dne 28. září 1920, R I 776/20.)

Žalující Marie Š-ová žádala žalovanou banku, by jí vyplatila peníz z vkladní knížky, znějící na jméno Marie Š-ová, o niž vedla vlastnický spor se svým manželem a jejíž vybrání bylo jí manželem zapovězeno. Ohledně výplaty stanovil bod 6. pravidel, jež otištěny byly ve vkladní knížce: »Banka pokládá doručitele vkladní knížky za oprávněného majitele a neručí tudíž za oprávněnost podatele knížky, za totožnost osoby a pravost podpisu stran. Vyjmuty jsou: a) vklady vinkulované, b) soudně umořené nebo zákonitou záповědí stížené«. Banka odepřela výplatu vkladu, načež Marie Š-ová domáhala se na bance výplaty žalobou. První soud v Praze žalobě vyhověl. Důvody: Rozhodnou jest otázka, zda banka se zachovala dle podmínek, jak jsou otištěny ve vkladní knížce. Podmínky ty jsou podstatnou částkou smlouvy mezi vkladatelem a žalovanou, nemohou proto jednostranně býti měněny ani vykládány. Dle nich každý držitel knížky vkladní jest oprávněn k vybrání vkladu, není-li tu výjimek odst. a), b). Z těchto výjimek není tu žádná. Záповěď manželem žalující daná není záповědí zákonnou. Je to záповěď soukromá, poněvadž pod výповědí zákonnou rozumí se jen záповěď daná k tomu povolanými úřady, zejména soudem. Jak ze souhlasného přednesu stran soud na jisto postavil, je mezi manžely Š-ovými zahájen spor o vlastnictví uvedené vkladní knížky, ale soudní záповěď vybírati vklady po rozumu § 381 a násl. ex. ř. nebyla ani žádána, tím méně povolena. Soukromá záповěď a za takovou dlužno míti záповěď manželovu, nemůže nikdy nahraditi záповěď zákonnou. O d v o l a c í s o u d zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil mu věc, by, vyčkaje právomoci, dále ve věci jednal a rozhodl. Důvody: Vzhledem k tomu, že dle bodu 6. pravidel o výplatě vkladních knížek žalované banky, banka pokládá doručitele vkladní knížky za oprávněného majitele a neručí za oprávněnost

podatele knížky, sluší ovšem uznati, že vkladní knížka, o niž jde, má povahu papíru majiteli svědčícího právě tak, jak to ohledně vkladních knížek spořitelén jest nyní vysloveno v § 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n. Ta však má dle § 371 obč. zák., čl. 306, 307 obch. zák. pouze ten následek, že bezelstný nabyvatel knížky stane se vlastníkem. Není tedy každý držitel, nýbrž jest pouze držitel bezelstný oprávněn, práva z vkladní knížky na vyplacení vkladu uplatňovati a dlužník sprostřuje se závazku jen tehdy, plní-li tomu, koho za bezelstného držitele knížky pokládá. V tomto obmezeném smyslu sluší také vykládati ustanovení bodu 6. pravidel. Vždyť jest patrno, že na př. tomu, kdo knížku odcizil aneb, věda o krádeži, od zloděje převzal, nelze přiznati právo, by směl žádati vyplacení vkladu. Jest tedy pro spor rozhodnou otázka, zda jest žalobkyně bezelstnou držitelkou sporné knížky. Z pravidla ovšem předpokládá se dle § 328 obč. zák., že držitel jest bezelstným, zde však namítá žalovaná, že knížku založil manžel žalobkyně a že, jak nesporno, manžel již roku 1919, tedy před podáním nynější žaloby, zahájil proti nynější žalobkyni spor o vlastnictví této knížky; naproti tomu tvrdí žalobkyně, že jí byla knížka manželem dne 1. srpna 1919 darována a odevzdána. Tyto okolnosti jsou pro spor rozhodny, neboť bude-li uvedený spor rozhodnut v neprospěch žalobkyně, sluší dle § 338 obč. zák. již od doručení oné žaloby pokládati jí za držitelku obmyslnou, rovněž tak i tenkrát, nebude-li prokázáno její tvrzení, že nabyla vlastnictví knížky darováním a odevzdáním od manžela. V těchto směrech nutno tedy jednání posud neúplné doplniti, pročež bylo rozhodnuto dle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Dle čl. 6. pravidel pokládá banka doručitele vkladní knížky za oprávněného majitele a neručí tudíž za oprávněnost podatele knížky. Banka jest si tedy vědoma toho, že pouze oprávněný majitel knížky má nárok na výplatu, — vždyť papírů majiteli znějících nabývá bezelstný příjemce tradicí (§ 371 obč. zák. a čl. 307 obch. zák.), chce platiti také oprávněnému majiteli a proto toliko ku vlastnímu krytí ustanovila, že pokládá doručitele za oprávněného majitele. Tím není stanoveno, že banka jest povinná, vyplatiti každému doručiteli. Ve výrazu »pokládá« zračí se úsudek, výsledek duševní činnosti. Jako obchodnice může banka pokládati doručitele knížky za oprávněného majitele, není-li tu okolností, z nichž mohou vzejíti pochybnosti o oprávněnosti doručitele. V tomto případě byly tvrzeny okolnosti, jež jsou pro oprávněnost doručitele rozhodny. Právem tedy bylo rozhodnuto, že jednání nutno v tomto směru doplniti.

Čís. 681.

Pro zodpovědnost chovatele zvířete za škodu, jež zvířetem byla způsobena, jest lhostejno, že zvíře dosud nikoho nepoškodilo, že chovatel nepropadl trestní zodpovědností dle § 391 tr. zák. a že subjektivně považoval zvíře za dostatečně opatřené. Vhodnost opatření a postačitelnost dozoru nutno posuzovati dle okolností, za nichž došlo k poškození.

(Rozh. ze dne 28. září 1920, Rv I 369/20.)